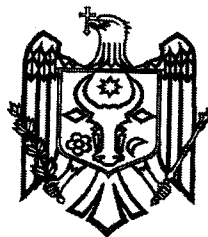

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

H-357/1-53h *Șt. D. Șold*

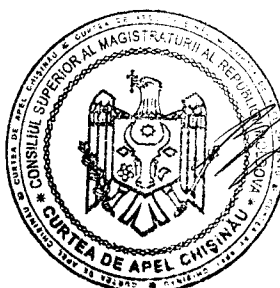
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării în ordine de recurs a cauzei de insolvabilitate la cererea de recurs a creditorului Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 30 ianuarie 2020, emise în cauza de insolvabilitate intentată în privința S.R.L. „Belvilcom”.

Anexă:

- încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 2rci-95/20 din 26 martie 2020;
- sesizarea privind excepția de neconstituționalitate cu anexe pe 30 file.

**Președintele interimar al
Curții de Apel Chișinău**

Lidia Bulgac

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 489
"06" "04" 2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
a unor prevederi din art. 59 alin. 1 din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012

înaintată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituția RM

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Denumire: Î.S. „Calea Ferată din Moldova”
2. Adresa: MD-2012, mun. Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab, 48
3. Tel/fax: 022-832-040; 022-834-390, e-mail: cfm@railway.md
4. Numele și prenumele reprezentantului: Adrian ONCEANU
5. Ocupația reprezentantului: Director general interimar

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare:

verificarea constituționalității sintagmei „**pentru încălcări de procedură la cererea administratorului insolvabilității/ lichidatorului sau a reprezentantului debitorului**” și sintagmei „**precum și pentru motive de ilegalitate la cererea creditorilor**” cuprinse în art. 59 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, care prevede: (1) Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvabilitate pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolvabilității/ lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care: a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării; b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării; c) sînt lezați în drepturi printr-o hotărîre asupra unei chestiuni care nu figura pe ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi.

Prevederile respective nu corespund rigorilor privind supremația principiului dreptății garantat de art. 1 alin. (3) din Constituția RM. De asemenea, prevederile a căror constituționalitate se solicită a fi verificată, îngredesc accesul liber la justiție și dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime ocrotit de art. 20 din Constituție.

Prevederile în cauză lezează dreptul la apărare, consacrat în art. 26 din Constituția RM, încalcă dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia conform art. 46 din Constituție.

Prevederile cuprinse în art. 59 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 contravin art. 54 din Constituția RM, art. 16, 13, 14 din CEDO și art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenție.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13.11.2015, s-a admis cererea introductivă, s-a constatat insolvabilitatea debitorul SRL „Belvilcom” și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de SRL „Belvilcom”. A fost desemnat în calitate de administrator al insolvabilității Iovu Oleg.

La 23.03.2018, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a înaintat la Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere privind validarea creanțelor față de SC „Belvilcom” S.R.L. în sumă totală de 3 026 957,64 lei. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iulie 2018 s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind repunerea în termen a cererii de validare a creanței față de debitorul S.R.L. „Belvilcom”.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat de Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, s-a casat Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iulie 2018 și soluționând prin decizie problema în fond s-a admis cererea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind repunerea în termen a cererii de validare a creanței față de debitorul SC „Belvilcom” S.R.L..

Conform cererii de validare a creanțelor Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a solicitat validarea creanței în sumă totală de 3 026 957,64 lei, administratorul insolvabilității, însă, a inclus în tabelul definitiv al creanțelor creditorilor SC „Belvilcom” S.R.L., doar creanța în mărime de 542182,81 lei.

La data de 04.02.2020, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a înaintat o contestație cu privire la creanțele neadmise în tabelul definitiv al creanțelor SC „Belvilcom” S.R.L., ședința de judecată pentru examinarea contestației fiind stabilită la data de 04.05.2020.

Conform procesului-verbal nr. 1 al adunării creditorilor SRL „Belvilcom” în proces de insolvabilitate din 26.11.2019, ora 12:00 și procesului-verbal privind rezultatele votării la adunarea creditorilor SC „Belvilcom” S.R.L. – în proces de faliment din 26.11.2019, ora 12:00, s-a hotărât:

1. De a începe adunarea creditorilor SRL „Belvilcom”;
2. De a alege dl. Iovu Oleg-președintele adunării și dl. Pavel Digori-secretarul adunării;
3. A aproba ordinea de zi propusă spre examinare adunării de raportare a creditorilor SC „Belvilcom” S.R.L. (în proces de insolvabilitate);
4. A aproba raportul administratorului și acțiunile acestuia în cadrul procesului de insolvabilitate a SC „Belvilcom” S.R.L.;
5. A lua act de nota informativă prezentată de administrator și se aprobă acțiunile administratorului în cadrul procesului de insolvabilitate a SC „Belvilcom” S.R.L.;
6. De a intenta procedura falimentului în privința debitorului SC „Belvilcom” S.R.L.;
7. De a desemna în calitate de lichidator pe administratorul autorizat Baracu Roman, deținătorul autorizației nr. 202 din 23.06.2015;
8. De a constitui comitetul creditorilor SC „Belvilcom” S.R.L. din 3 membri în următoarea componență: - Lilia Raducan (tel. 069495220) cu 5334540 voturi, - Digori Pavel (tel. 079665425) cu 3332450 voturi, - Rudenco Maria (tel. 079005090) cu 7405537 voturi;
9. De a

aproba lista de inventar a bunurilor SC „Belvilcom” S.R.L. în proces de insolabilitate; 10. De a împuternici lichidatorul desemnat să selecteze compania de evaluare; 11. A stabili onorariul fix al lichidatorului în volum de 11400 lei/lunar din 13.11.2015; 12. A stabili onorariul de succes în volum de 1 % din sumele distribuite creditorilor; 13. Anularea acordului adițional nr. 7 din 01.04.2017 și acordului adițional nr. 8 din 01.08.2018 la Contractul de locațiune nr. 4 din 01.05.2004 încheiat între „Ghiofrig” S.R.L. și SC „Belvilcom” S.R.L..

Contrar prevederilor art. 55 din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, administratorul insolabilității debitorului SC „Belvilcom” S.R.L., Iovu Oleg nu a înștiințat creditorul Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în termenul stabilit, despre convocarea adunării creditorilor, nu a oferit posibilitatea creditorului Î.S. „Calea Ferată din Moldova” de a lua cunoștință cu materialele aferente ordinii de zi a adunării cu cel puțin 3 zile înainte de desfășurarea acesteia, și nu a înștiințat Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în modul stabilit de lege despre locul adunării creditorilor.

În temeiul art. 59 alin. (1) lit. b) din Legea insolabilității, la 09.12.2019, creditorul Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a înaintat instanței de insolabilitate cerere privind anularea hotărârii adunării creditorilor SC „Belvilcom” S.R.L. din 26.11.2019.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău sediul Central din 30.01.2020 s-a respins cererea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind anularea hotărârilor adunării creditorilor SC „Belvilcom” S.R.L. din 26.11.2019, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția Judecătorei Chișinău sediul Central din 30.01.2020, Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, la data de 04.02.2020 a contestat-o cu recurs.

Se reține că la fila 7 din încheierea Judecătorei Chișinău sediul Central din 30.01.2020, instanța indică: „Prin urmare, **instanța de insolabilitate constată că**, creditorul ÎS ”Calea Ferată din Moldova” nu a respectat condițiile de contestare a hotărârii adunării creditorilor, **or, în calitate de creditor poate contesta hotărârea adunării creditorilor doar pe motive de ilegalitate**, însă asemenea motive în cererea de anulare a creditorului ÎS ”Calea Ferată din Moldova” nu au fost reținute de către instanță”.

Instanța de insolabilitate își întemeiază constatările prin prisma art. 59 alin. (1) din Legea insolabilității, care prevede: „Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolabilitate pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care: a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării; b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării.”

Î.S. „Calea Ferată din Moldova” consideră neconstituționale sintagma „pentru încălcări de procedură” și sintagma „precum și pentru motive de ilegalitate” din art. 159 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, deoarece nu corespund rigorilor privind supremația principiului dreptății garantat de art. 1 alin. (3) din Constituția RM, îngăduiesc accesul liber la justiție și dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime ocrotit de art. 20 din Constituție, lezează dreptul la apărare, consacrat în art. 26 din Constituția RM, încalcă dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia conform art. 46 din Constituție, contravin art. 54 din Constituția RM, art. 16, 13, 14 din CEDO și art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenție.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIGINUL ACESTOR AFIRMAȚII

EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

A sintagmei "pentru încălcări de procedură la cererea administratorului insolvențabilității/ lichidatorului sau a reprezentantului debitorului" și sintagmei „precum și pentru motive de ilegalitate la cererea creditorilor” cuprinse în art. 59 alin. (1) al Legii insolvențabilității nr. 149 din 29.06.2012, care prevede: „Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvențabilitate pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolvențabilității/ lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor...”.

Caracterul limitativ al normei respective acordă creditorilor dreptul de a solicita anularea Hotărârii adunării creditorilor doar pentru motive de ilegalitate. Prin urmare, prevederile respective îngăduiesc accesul liber la justiție al creditorului în cazul încălcării procedurii de convocare și desfășurare a adunării creditorilor, inclusiv prin necomunicarea datei, orei și locului desfășurării adunării, neexpedierea, în termenul stabilit, a materialelor aferente ordinii de zi a adunării, etc., fapt ce contravine și principiului preemțiunii dreptului.

Accesul liber la justiție pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime este garant oricărei persoane în temeiul art. 20 din Constituție. În prezenta speță, accesul la justiție a fost îngăduit pentru Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, deoarece a contestat o hotărâre a adunării creditorilor SRL „Belvilcom” pe motive de procedură.

În acest sens menționăm că administratorul insolvențabilității nu a comunicat creditorului Î.S. „Calea Ferată din Moldova” locul desfășurării adunării creditorilor SRL „Belvilcom” din 26.11.2019, fiind încălcate drepturile creditorului Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, inclusiv dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, de ași expune poziția asupra întentării procedurii falimentului în privința debitorului SRL „Belvilcom”, de a fi desemnat în calitate de membru al comitetului creditorilor, etc.

Atare acțiuni abuzive admise de administratorul insolvențabilității încalcă dreptul la proprietate al Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și la apărarea acesteia consacrat la art. 46 din Constituția RM. Î.S. „Calea Ferată din Moldova” s-a adresat în instanța de judecată solicitând anularea hotărârii adunării creditorilor din 26.11.2019 pe motiv că nu a fost înștiințată despre locul desfășurării adunării creditorilor, nu i-au fost expediate materialele aferente ordinii de zi.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău sediul Central din 30.01.2020 s-a respins cererea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind anularea hotărârilor adunării creditorilor SC „Belvilcom” S.R.L. din 26.11.2019, ca fiind neîntemeiată.

Se reține că instanța de insolvență a constatat că prevederile art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, nu permit creditorilor să solicite anularea hotărârilor adunării creditorilor pentru încălcări de procedură.

Respectiv la fila 7 din încheierea Judecătorei Chișinău sediul Central din 30.01.2020, instanța indică: „Prin urmare, instanța de insolvență constată că, creditorul ÎS ”Calea Ferată din Moldova” nu a respectat condițiile de contestare a hotărârii adunării creditorilor, or, în calitate de creditor poate contesta hotărârea adunării creditorilor doar pe motive de ilegalitate, însă asemenea motive în cererea de anulare a creditorului ÎS ”Calea Ferată din Moldova” nu au fost reținute de către instanță”.

În această ordine de idei, concluzionăm că din imposibilitatea contestării hotărârii creditorilor pentru încălcări de procedură generează abuzuri și privează partea vulnerabilă de elementarele drepturi și garanții, recunoscute într-un stat de drept, astfel fiind îngădite grav accesul la justiție, la un proces echitabil și dreptul la proprietate și la apărarea acesteia, garantate de art. 20, 26, 46 și 54 din Constituția RM, art. 16, 13, 14 din CEDO și art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenție.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Prin prezenta se solicită Curții Constituționale de a iniția procedura de verificare a constituționalității

sintagmei "pentru încălcări de procedură la cererea administratorului insolvenței/ lichidatorului sau a reprezentantului debitorului" și sintagmei „precum și pentru motive de ilegalitate la cererea creditorilor” cuprinse în art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, care prevede: (1) Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvență pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolvenței/ lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care: a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării; b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării; c) sînt lezați în drepturi printr-o hotărâre asupra unei chestiuni care nu figura pe ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi.

Prevederile respective nu corespund rigorilor privind supremația principiului dreptății garantat de art. 1 alin. (3) din Constituția RM. De asemenea, prevederile a căror constituționalitate se solicită a fi verificată, îngăduiesc accesul liber la justiție și dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime ocrotit de art. 20 din Constituție. Prevederile în cauză lezează dreptul la apărare, consacrat în art. 26 din Constituția RM, încalcă dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia conform art. 46 din Constituție.

Prevederile cuprinse în art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 contravin art. 54 din Constituția RM, art. 16, 13, 14 din CEDO și art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenție.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Dreptul părții în proces de a ridica excepția de neconstituționalitate este prevăzut de art. 12¹ al Codului de Procedură Civilă, care prevede: (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile. (5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

La 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a adoptat Hotărârea nr. 2 privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate). Prin hotărârea de interpretare a excepției de neconstituționalitate Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„79. Astfel, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă, de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitate sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

81. Potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

82. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

84. În cauza *Ivanciuc v. România* (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (*Coëme și alții v. Belgia*, nr. 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și *Wynen v. Belgia*, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)”.

85. Totodată, în cauza *Pronina v. Ucraina* (no. 63566/00) Curtea Europeană a statuat că dispozițiile Convenției Europene nu garantează dreptul de acces la o instanță cu competența de a invalida sau de a nesocoti o dispoziție legală, ori de a da o interpretare oficială acesteia. De asemenea, a reținut că prevederile art. 6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudicială. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 paragraful 1 din Convenție.

86. Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

87. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

88. În același timp, Curtea observă că, potrivit prevederilor legale, încheierea prin care se refuză ridicarea excepției nu poate fi contestată separat cu recurs, ci doar odată cu fondul cauzei. În aceste condiții, deși excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată la orice etapă a procesului până la pronunțarea hotărârii și în cadrul oricărei instanțe în ordinea exercitării căilor de atac (Judecătoria, Curți de Apel, Curtea Supremă de Justiție), Curtea reține că, în vederea asigurării celerității procesului, părțile trebuie să aibă posibilitatea procesuală de a contesta separat cu recurs încheierea judecătorului ordinar de respingere a cererii de ridicare a excepției. Din aceste considerente, Curtea va emite o Adresă Parlamentului, în vederea reglementării procedurii de contestare a acestor încheieri.”

107. În același timp, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.”

Întrunirea condițiilor de ridicare a excepției de neconstituționalitate :

Î.S. „Calea Ferată din Moldova” consideră că sunt întrunite condițiile de ridicare a excepției de neconstituționalitate în prezenta cauză, după cum urmează:

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie o prevedere a legii. În particular este vorba despre sintagma „pentru încălcări de procedură” și sintagma „precum și pentru motive de ilegalitate” din art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) al Constituției Republicii Moldova: Curtea Constituțională: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

Excepția este ridicată de una din părți, prin intermediul reprezentantului său, în temeiul art. 121 și art. 56 alin. (1) al Codului de Procedură Civilă.

Norma contestată are incidență directă asupra litigiului. La examinarea cauzei, instant de insolvență prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 30.01.2020 a respins cererea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” de contestare a hotărârilor adunării creditorilor SC „Belvilcom” S.R.L. din 26.11.2019, pe motiv că în conformitate cu prevederile art. 159 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012: Î.S. „Calea Ferată din Moldova” **în calitate de creditor poate contesta hotărârea adunării creditorilor doar pe motive de ilegalitate.**

Anterior Curtea Constituțională nu a emis o hotărâre cu același obiect.

Conform Deciziei din 09 iulie 2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 92g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor texte din articolul 59 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Curtea Constituțională a decis:

1. Se declară inadmisibilă *sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „pentru încălcări de procedură” și „și pentru motive de ilegalitate” din articolul 59 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către dl Valeriu Duca, în dosarul nr. 2i-61/18, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Telenești.*

Curtea Constituțională la pct. 18 a Deciziei din 09 iulie 2018 a indicat: *În prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate nu cuprinde motivarea pretensei neconformități a textului criticat cu normele constituționale invocate. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile excepțiile de neconstituționalitate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 30 din 29 martie 2018, § 22).*

Prin Decizia din 09 iulie 2018, Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „pentru încălcări de procedură” și „și pentru motive de ilegalitate”, deoarece sesizarea nu conținea motivarea pretensei neconformități. Prin urmare, Curtea Constituțională nu a examinat în fond o sesizare având același obiect cu cel al prezentei sesizări.

Având în vedere circumstanțele cauzei și normele legale aplicabile prezentului litigiu considerăm că sunt îndeplinite toate condițiile de ridicare a excepției de neconstituționalitate prevăzute la § 80 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

În speță, fiind întrunite condițiile de admisibilitate a sesizării, în sensul definit de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, instanța de judecată este obligată de a sesiza Curtea Constituțională, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pladoariile.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

Copia încheierii Judecătoria Chișinău sediul Central din 30.01.2020;
Copia autenticată a Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice Nr. 429658 din 10.12.2019;
Copia procurii

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe propria răspundere că informațiile indicate în prezentul formular de sesizare sânt veridice.

Chișinău,
16 martie 2020

Director general interimar

Adrian ONCEANU

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul central),
Dosarul nr. 2rci-95/20 (nr. 2i-1341/18)

jud. Guțan Vitalie

ÎNCHEIERE

26 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii:

Boris Bîrca
Eugeniu Clim și Steliana Iorgov

examinând, cererea de recurs a creditorului Î.S. „Calea Ferată din Moldova”,
împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 30 ianuarie
2020, emise în cauza de insolabilitate intentată în privința S.R.L. „Belvilcom”,
prin care a s-a respins cererea creditorului Î.S. „Calea Ferată din Moldova”
privind anularea hotărârii adunării creditorilor S.R.L. „Belvilcom”,

c o n s t a t ă :

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2015, s-a admis
cererea introductivă, s-a constatat insolabilitatea debitorului S.R.L. „Belvilcom” și
s-a intentat procesul de insolabilitate față de S.R.L. „Belvilcom”. A fost desemnat
în calitate de administrator al insolabilității Iovu Oleg

În urma petrecerii adunării creditorilor SRL ”Belvilcom” și examinării
raportului administratorului insolabilității privind situația economico-financiară, s-
a constatat că incapacitatea de plată a debitorului nu poate fi depășită, iar
administratorul insolabilității, în raportul său, a recomandat intrarea în procedura
de faliment.

Prin hotărârea adunării creditorilor SRL ”Belvilcom” din 26.11.2019, s-a decis
trecerea la procedura falimentului în privința debitorului SRL ”Belvilcom”.

Procesul-verbal al adunării creditorilor SRL ”Belvilcom” a fost depus în
instanță la data de 04.12.2019, iar cererea de intrare în faliment a fost înaintată în
instanța de insolabilitate în aceeași zi - 04.12.2019.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 09 decembrie 2019,
a fost dispusă trecerea la procedura de faliment în vederea lichidării patrimoniului
S.R.L. „Belvilcom” și distribuirii produsului rezultat. S-a investit în funcția de
lichidator al S.R.L. „Belvilcom” Baracu Roman, cu atribuțiile prevăzute de art. 66
din Legea insolabilității, inclusiv valorificarea și lichidarea masei debitoare.

La 09.12.2019, creditorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a înaintat instanței de insolvență cerere de anulare a hotărârilor adunării creditorilor SRL „Belvilcom” din 26.11.2019.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 30 ianuarie 2020, s-a respins cererea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind anularea hotărârilor adunării creditorilor S.R.L. „Belvilcom” din 26 noiembrie 2019, ca fiind neîntemeiată.

La 04 februarie 2020, reprezentantul creditorului Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a înaintat cerere de recurs împotriva încheierii Judecătorei Chișinău (sediul central) din 30 ianuarie 2020, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea încheierii contestate, emiterea unei decizii privind admiterea cererii Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind anularea hotărârilor adunării creditorilor S.R.L. „Belvilcom” din 26 noiembrie 2019.

La 17 martie 2020, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a înaintat cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate în temeiul art. 12¹ al Codului de procedură civilă, prin care a solicitat admiterea cererii și expedierea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, împreună cu toate materialele cauzei civile, spre examinare Curții Constituționale.

În motivarea cererii a indicat că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” consideră neconstituționale sintagmele „pentru încălcări de procedură” și „precum și pentru motive de ilegalitate” din art. 159 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, deoarece contravin art. 1 alin. (3), art. 20, art. 46, art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

A relevat că sunt întrunite condițiile de ridicare a excepției de neconstituționalitate în prezenta cauză, deoarece: Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie o prevedere a legii. În particular se invocă sintagma „pentru încălcări de procedură la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului sau a reprezentantului debitorului” și sintagma „precum și pentru motive de ilegalitate la cererea creditorilor” din art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012. Excepția este ridicată de una din părți, prin intermediul reprezentantului său, în temeiul art. 12¹ și art. 56 alin. (1) al Codului de procedură civilă.

A notat că norma contestată are incidență directă asupra litigiului, deoarece la examinarea cauzei, instanța de insolvență, prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 30.01.2020 a respins cererea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” de anulare a hotărârilor adunării creditorilor S.R.L. „Belvilcom” din 26 noiembrie 2019, pe motiv că în conformitate cu prevederile art. 159 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, în calitate de creditor poate contesta hotărârea adunării creditorilor, doar pe motive de ilegalitate.

A precizat că anterior Curtea Constituțională nu a emis o hotărâre cu același obiect. Conform Deciziei din 09 iulie 2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 92g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor texte din articolul 59 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor

„pentru încălcări de procedură” și „și pentru motive de ilegalitate” din articolul 59 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către Valeriu Duca, în dosarul nr. 2i-61/18, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Teleneshti. Prin decizia din 09 iulie 2018, Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „pentru încălcări de procedură” și „și pentru motive de ilegalitate”, deoarece sesizarea nu conținea motivarea pretensei neconformități. Prin urmare, Curtea Constituțională nu a examinat în fond o sesizare având același obiect cu cel al prezentei sesizări.

Studiind cererea recurentului Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul consideră necesară admiterea acesteia, din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (1)-(2) al Codului de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile contestate.

Conform paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În paragraful 83 din Hotărârea menționată, Curtea Constituțională a reținut că, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de

neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă și de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

La caz, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate constituie prevederile art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Colegiul atestă că obiectul excepției de neconstituționalitate face parte din categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, care este parte a prezentului litigiu, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei.

Totodată, s-a constatat că o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile invocate de solicitant nu există, motiv din care cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează a fi admisă, or sesizarea cu privire la neconstituționalitatea unor texte din articolul 59 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către Valeriu Duca, în dosarul nr. 2i-61/18, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Telenești, a fost respinsă ca inadmisibilă, deoarece nu conținea motivarea pretensei neconformități. Deci Curtea Constituțională nu s-a expus în fond asupra sesizării înaintate de Duca Valeriu.

Instanța de recurs menționează că cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei indicate supra, depusă Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, constituie o prerogativă a părții din proces.

Prin urmare, prevederile legale a căror control constituțional se solicită de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecătii, or, excepția de neconstituționalitate este ridicată asupra prevederilor art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, pe care și-au întemeiat poziția sa instanța ierarhic inferioară la emiterea soluției adoptate.

Totodată, ca rezultat al admiterii cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul consideră necesar de a amâna examinarea recursului în prezenta cauză, rezultând din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) Cod de procedură civilă, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

În urma celor relatate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, cu amânarea examinării recursului până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269 - 270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d i s p u n e :

Se admite cererea recurentului Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se transmite Curții Constituționale cererea depusă de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind controlul constituționalității prevederilor art. 59 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Se amână examinarea recursului declarat de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 30 ianuarie 2020, emise în cauza de insolvență intentată în privința S.R.L. „Belvilcom”, prin care a fost respinsă cererea creditorului Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind anularea hotărârii adunării creditorilor S.R.L. „Belvilcom”, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Boris Bîrca

Eugeniu Clim

Steliana Iorgov

Copia conformă cu originalul
Președintele ședinței G. Pușcariu